

Horitzons delicats

La publicació d'un article a la premsa signat per quatre diputats d'Esquerra Republicana de Catalunya ha posat de manifest les diferències existents al si de la cúpula del partit independentista, però també les dificultats que té l'esquerra catalana a l'hora de trobar un espai comú d'actuació.

Angel Colom rebia una trucada el dimarts, dia 22 de novembre. Era per informar-lo que l'endemà sortiria publicat un article a les pàgines d'opinió del diari *Avui* signat per quatre diputats d'ERC. La reacció del secretari general d'ERC va ser de sorpresa. No n'havia estat avisat pels signants fins al moment que el text ja girava per la rotativa del diari, sense cap possibilitat de fer marxa enrere. El que preocupava Colom era el secretisme amb què s'havia dut l'afer i el fet que fossin quatre i no pas un els signants, cosa que donava al text un cert aire conspiratiu.

Però l'elaboració de l'article, titulat "Nous horitzons per a l'esquerra catalana", havia estat molt menys complotadora d'allò que podia semblar. Tres dels quatre signants, Josep Lluís Carod Rovira, Ernest Benach i Josep

del funcionament dels partits polítics i les cúpules respectives, que és el fragment que ha despertat més polèmica, sobretot al si d'ERC. El text assenyalava com a principal causa del dèficit democràtic que les cúpules dirigents

L'article de Josep Lluís Carod Rovira, Miquel Pueyo, Josep Bargalló i Ernest Benach ha trasbalsat ERC. La intenció és d'obrir un debat intern.

Bargalló, comparteixen, entre moltes més coses, un grapat d'hores de cotxe anant i venint de l'àrea de Tarragona, on viuen, al Parlament, on treballen. No solament això: també solen dinar junts i conviden al seu cercle Miquel Pueyo, el diputat lleidatà. Amb tot, no és pas una afinitat gastronòmica allò que els uneix, sinó un tarannà ideològic, forjat a les files de Nacionalistes d'Esquerra, i que en el cas de Carod i Bargalló es remuntes fins i tot al PSAN. D'aquest conjunt d'ingredients n'ha acabat sortint un text que ha despertat reaccions de tota mena, no sols a ERC sinó també entre les altres forces de l'esquerra catalana, com el PSC o Iniciativa per Catalunya. De fet, ja era això el que pretenien.

L'objectiu de l'article, segons que expliquen els signants mateixos, era doble. Primerament, volien provocar la reacció interna de la militància, "poc acostumada al debat". I segonament, "contribuir al debat extern i públic sobre el postpujolisme, plantejant una recomposició de l'espai d'esquerres a Catalunya". L'article, que també apareixerà publicat a diversos mitjans comarcals del Principat i a la premsa del País Valencià, proposa una confluència entre ERC i Iniciativa per Catalunya, però també amb determinats sectors del PSC i de CiU a fi de vertebrar una nova esquerra que aglutini un nou bloc "pel canvi social i la sobirania nacional". La finalitat d'aquesta confluència seria de convertir l'esquerra en una opció hegemònica cap a l'any 2000. Els signants parteixen d'una anàlisi pessimista de la realitat present i assenyalen com a elements més destacats de la crisi política actual l'empobriment del sistema democràtic, el divorci entre ciutadania, partits i institucions, el fracàs de l'Espanya de les autonomies i la pèrdua d'iniciativa de l'esquerra que, segons afirmen, s'ofega en la gestió de la immediatesa, impregnada de valors que no li són propis.

L'article conté també una crítica molt dura

han esdevingut, majoritàriament, "aparells burocratitzats, centralitzadors i tancats, sovint òrgans de gestió, de confecció de llistes i d'atribució de càrrecs, sense debat sobre idees, que han propiciat actituds acrítiques, lideratges inqüestionables i lleialtats personals". Aquest fragment ha estat subratllat amb retolador vermell pels col·laboradors de Colom que l'han interpretat com una crítica directa al màxim dirigent republicà. Els signants, tot i recordar que es tracta d'una reflexió genèrica, afirmen que ERC no n'és cap excepció. En aquest sentit, coincideixen a dir que el partit independentista viu en una situació d'impasse intern, per diversos factors. Entre aquests factors, assenyalen la incapacitat de saber connectar l'horitzó final independentista amb la vida quotidiana del ciutadà, de manera que la gent situa ERC en el terreny de la simpatia utòpica, però no veu que sigui una opció de govern. En segon lloc, critiquen que el missatge del partit sigui monotemàticament i linealment independentista, i per tant difícil d'acceptar per la població d'origen no català. En tercer lloc, que tot i haver pujat aquests darrers temps la tensió Catalunya-Espanya i haver-se demostrat la inviabilitat de l'estructura autonòmica, ERC no se n'hagi sabut aprofitar políticament per transformar-se en alternativa política.

A la crítica de la línia política d'ERC, hi afegeixen també una crítica orgànica. Així, denuncien que no hi ha un funcionament regular dels òrgans de direcció del partit. En concret, asseguren que la permanent del partit —òrgan col·legiat de direcció en què hi ha Barrera, Colom, Carod, Bosch i alguns altres— no s'ha reunit des de fa més d'un any i que el comitè executiu, d'ençà que és mensual —abans era quinzenal—, ha perdut operativitat, de manera que la línia actual d'ERC és producte de les decisions personals, "encertades o equivocades", del secretari general d'ERC.

A Iniciativa per Catalunya ha estat rebuda de forma desigual la proposta dels diputats d'ERC. Rafel Ribó (en la foto, al costat del portaveu d'IC, Joan Saura) ha remarcat les diferències que separen totes dues formacions. Magda Oranich, en canvi, considera l'article engrescador.

Els quatre diputats volen, amb aquest article, obrir un debat sobre aquests punts al si del partit. Un debat que, després del resultat de les darreres europees, consideren imprescindible per a recuperar la iniciativa política i l'empenta electoral. Les reaccions al si d'ERC, un cop superada la sorpresa, han estat diverses. Àngel Colom creu que l'article és interessant, però que no aporta excessives novetats. Marcant distàncies, el líder independentista veu bé que surtin des d'ERC propostes d'aprofundiment democràtic, que assegura que comparteix tot el partit, però nega que se senti criticat per l'article. "Dubto que en l'ànim dels signants hi hagi cap crítica sobre mi o sobre la cúpula del partit, entre més coses perquè en Josep Lluís —és a dir, en Carod— forma part d'aquesta cúpula". Pel secretari general els signants són "corresponsables" del treball col·lectiu d'ERC i es nega a fer cap altra lectura de l'article. Respecte a la proposta d'acostament entre diverses forces d'esquerra, s'hi mostra a favor i recorda que ja era aquesta la decisió de l'últim congrés, però també vol deixar ben clar que ERC ha de ser el pal de pallar d'aquest reagrupament; de totes maneres, no amaga el seu escepticisme perquè considera que només el seu partit s'hi esforça. En la mateixa línia s'ha expressat la diputada Pilar Rahola, la qual ha manifestat que accepta en bona part les reflexions "genèriques" dels quatre signants. La representant d'ERC al Congrés espanyol, que comparteix la necessitat de reestructurar l'esquerra nacional i de millorar el funcionament dels partits polítics, tampoc no sembla entusiasmada amb la iniciativa dels seus companys de files i assegura que l'article no diu res de nou, encara que sigui ben dit; és producte d'una "tertúlia de cafè". Però Rahola sí que s'ha molestat pel fet que signin l'article quatre diputats, un fet que

considera estrany, i nega que les crítiques als lideratges facin referència a ERC. "Seria profundament injust acusar Colom d'això, perquè és una persona que pacta totes les decisions i tots els òrgans del partit n'estan assabentats abans".

A diferència de Colom i Rahola, Heribert Barrera, president d'ERC, ha valorat molt positivament la iniciativa dels quatre diputats. Per Barrera l'article està molt bé i és molt oportú, perquè creu que sovint els partits deixen massa de costat les reflexions globals i es perden en la feina de cada dia. L'històric dirigent d'ERC subscriu tot el que diu l'article i considera que les crítiques que fa a les cúpules dirigents dels partits són "completament traslladables a ERC", partit que segons el seu president "no és una excepció brillant en aquest aspecte". L'ex-president del Parlament, visiblement disconforme amb les formes de Colom, coincideix amb els diputats signants que cal restablir els òrgans de direcció col·legiats al si d'ERC, perquè és dolent que només hi hagi "un líder únic i indiscutible". Alguns diputats republicans, com Jordi Portabella, comparteixen el contingut de l'article, però lamenten que els seus companys de grup no els hagin avisat per signar.

Més enllà d'ERC. Fora d'ERC, l'article ha tingut ressò sobretot en cercles d'Iniciativa i del PSC, si bé de signe diferent. En el cas dels socialistes catalans, alguns dirigents, acostats al primer secretari, han vist amb bons ulls les propostes d'atansament de l'esquerra, sobretot perquè tracten de superar vells enfrontaments. Amb tot, des dels socialistes recorden que el nucli central de l'alternativa al pujolisme està en el PSC, si bé es mostren oberts a sumar projectes polítics de canvi, més que no pas a sumar sigles. Des del camp d'Iniciativa les reaccions han estat diverses. Rafael Ribó es declara escèptic sobre possibles confluències: el PSC, per la seva supeditació al pacte Pujol-González, i ERC, almenys l'ERC oficial, la que viu del somni del 92, són "autèntics obstacles a tota aproximació entre les esquerres". El president d'IC valora positivament tota temptativa per a mirar d'acostar posicions i recorda que la seva formació va néixer per sumar, però considera prioritari per a l'esquerra que fomenti les aportacions que es fan des del terreny social. Qui sí que ha recollit positivament la iniciativa dels diputats d'ERC ha estat Magda Oranich, parlamentària d'IC, que la troba engrescadora. Oranich ha afirmat que se sent plenament d'acord amb el contingut del text, incloses les crítiques al funcionament dels partits. La diputada troba valenta aquesta crítica i ha recordat que la llibertat d'expressió també s'ha de defensar "dins els partits, no tan sols de cara enfora".

Pere Martí